

Kdo byl kdo v Miletíně a okolí

V letošním roce si na fotografiích připomeneme miletínské starosty první poloviny 20. století.

Jan Vondrouš

Miletínští starostové počátku 20. století byli pánové zapálení pro rozvoj občanské společnosti, spolkový život či pokrok v národnostních otázkách. Nový starosta, zvolený do funkce po dalších vyhrocených volbách v únoru 1911, byl z jiného těsta. Jan Vondrouš, sedlář z čp. 135, byl především muž uvážlivý, opatrný a spravedlivý, šetrný a svědomitý podnikatel. Ideální starosta pro těžké časy, které měly zanedlouho přijít.

Jan Vondrouš se narodil v květnu 1859 v Třebihošti, jako třetí syn rolníka Antonína Vondrouše z čp. 99. Otec Antonín Vondrouš ale nebyl jen rolníkem – v letech 1861-1870 zastával funkci prvního starosty spojené obce Třebihošť-Ouhlejevské. Mimoto po několika let pronajímal velkou světnici svého domu pro školní výuku. Je tedy zřejmé, že mladý Jan měl k práci pro obec od malička blízko.

Vyučil se sedlářem, v roce 1887 se oženil s Emilií Volšíkovou ze Slatiny nad Zdobnicí a přistěhoval do Miletína, kde si zřídil sedlářskou a čalounickou živnost v podnájmu u vdovy Plášilové v čp. 94. O tři roky později se však již s manželkou a dcerou (v 90. letech se jim narodil ještě syn a druhá dcera) přestěhoval do domku čp. 215, který koupil od Václava Špůra. Živnost nepochybně prosperovala, Vondrouš měl cit na investice, což se potvrdilo, když v roce 1900 koupil v dražbě velký dům čp. 135 v Komenského ulici. Jako majitel realit byl na nejlepší cestě zařadit se mezi miletínskou smetánku.

Jan Vondrouš v roce 1927

V roce 1911 náhle ovdověl, a přestože již jeho děti stály na prahu dospělosti, oženil se znovu. Zdá se však, že za sňatkem v roce 1913 s Boženou Peterovou, vdovou po obchodníku Vilému Peterovi z čp. 4, byly spíše pragmatické úmysly než milostné vzplanutí. Spojily se tím dvě slušně prosperující živnosti, což za hubených válečných let nebylo jistě na škodu (v roce 1921 pronajímali manželé Vondroušovi ve svých domech šest bytů). Dcera Anna se v roce 1919 provdala za miletínského továrníka Karla Lokesche.

V roce 1906 se stal Jan Vondrouš poprvé členem obecního zastupitelstva a v roce 1911 byl již zvolen starostou. Znovuzvolen byl krátce před vypuknutím války v květnu 1914. Za války se obecní volby nekonaly, Jan Vondrouš tedy setrval ve funkci až do jara roku 1919. Obecní volby v červnu 1919 se pak pochopitelně nesly ve znamení odluky od všeho starého a rakouského, přinesly úspěch zejména pokrokovým stranám. Národní socialisté v Miletíně získali přes 40 % hlasů a novým starostou se stal jejich kandidát František Tázler.

O práci zastupitelstva a starosty ve válečných letech nemám mnoho zpráv. Jistě však byla náročná a nezaviděná, tím spíš, že rozhodovací pravomoci obecních samospráv byly silně omezeny, zastupitelstva přímo podléhala okresním hejtmanstvím a stala se tak nucenými vykonavateli mnoha nepopulárních opatření, zejména v oblasti zásobování. Jan Vondrouš však ve své funkci zřejmě obstál. O tom svědčí i to, že po skončení funkčního období Františka Tázlera, byl po volbách v říjnu 1923 starostou zvolen opět Jan Vondrouš, představitel Československé živnostensko-obchodnické strany středostavovské. Funkci obhájil i v listopadu 1927 a svědomitě vykonával až do prosince 1930. Tehdy, unaven spory v zastupitelstvu a tahanicemi o nový rozpočet, se funkce ve svých 71 letech vzdal.

Jeho poválečné vedení města nepochybně přispělo ke konsolidaci obecních financí a hospodaření. Město se tehdy zaměřovalo zejména na rozvoj infrastruktury, výrazně pokročila elektrifikace, byla připravena výstavba vodovodu a dešťové kanalizace. V červenci 1926 starosta Jan Vondrouš v Miletíně uvítal prezidenta T. G. Masaryka.

Jan Vondrouš nezanechal výraznou stopu v miletínských spolicích, s jedinou výjimkou, kterou bylo miletínské peněžnictví. Od roku 1909 byl členem vedení Občanské záložny, nejprve jako člen výboru, po válce zasedal v dozorčí radě, od roku 1923 byl místopředsedou záložny a od roku 1928 až do své smrti předsedou. Miletínská Občanská záložna vznikla v roce 1887 a prosperovala až do svého sloučení se státní spořitelnou v 50. letech 20. století.

Jan Vondrouš byl až do konce svého života aktivním komunálním pracovníkem. Zemřel náhle v březnu 1932 v hořické nemocnici na zápal plic. Pohřben byl za velké účasti lidu na miletínský hřbitov do hrobky č. IV/90. Ze svého majetku odkázal 1000 korun na miletínské chudé a nezaměstnané.

Jan Hlavatý